

32003R1139

L 160/22

EUROOPA LIIDU TEATAJA

28.6.2003

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1139/2003,**27. juuni 2003,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 999/2001 seoses seireprogrammide ja määratletud riskiteguriga materjaliga**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioosete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad, ⁽¹⁾ viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1003/2003, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 23,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EÜ) nr 999/2001 sätestatakse eeskirjad lammaste ja kitsede transmissiivse spongioosse entsefalopaatia (TSE) seireks, sealhulgas ka mitte inimtoiduks tapetud loomade seireks. See loomaderühm on vaja täpsemalt määratleda, et vältida asjakohatut proovide võtmist.

(2) Määrusega (EÜ) nr 999/2001 on ette nähtud likvideerimismeetmed, mida tuleb võtta pärast seda, kui TSE esinemine lammastel ja kitsedel on kinnitust leidnud. Nende meetmete kohaselt hävitatud loomadega tuleb epidemioloogilise teabe kogumise eesmärgil teha sihipäraseid uuringuid.

(3) Teoreetiliselt on olemas võimalus, et BSE esineb lammaste ja kitsede populatsioonis. Tavaliste meetoditega ei ole võimalik teha vahet nende loomade BSE ja skreipi vahel. Mõlema haiguse varasele staadiumile on iseloomulik niudesool infektsioonilisus. Igas vanuses lammaste ja kitsede niudesool tuleks igaks juhuks lisada määratletud riskiteguriga materjali nimekirja.

(4) Oma 7. ja 8. novembri 2002. aasta arvamuses TSE nakkuse jaotumise kohta mäletsejaliste kudedes soovitas juhtiv teaduskomitee käsitleda igas vanuses veiste mandleid veiste spongioosse entsefalopaatia (BSE) nakkuse ohu kandjatena.

(5) Juhtiv teaduskomitee on sedastanud, et BSE ohu vältimiseks tuleb inimtoiduks mõeldud veiste pealiha ja keele lõikamisel vältida nende nakatumist kesknärvisüsteemikoe ja mandlimaterjali kaudu.

(6) Kuna peade seisukord sõltub esmajoones nende hoolikast käsitlemisest ja sellest, kas otsmiku laskemulk ja suur mulk on korralikult suletud, peavad tapamajades ja eriloaga lihalõikusettevõtetes olema sisse seatud kontrollisüsteemid.

(7) Selliste rümpade, poolrümpade ja veerandrümpade lähendamise eeskirju teistesse liikmesriikidesse ilma nende eelneva nõusolekuta, mis peale selgroo muud määratletud riskiteguriga materjali ei sisalda, tuleks laiendada poolrümpadele, mis on lõigatud kõige rohkem kolmeks hulgitükiks, et kajastada tegelikku liikmesriikide vahelist kaubandust.

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1774/2002, ⁽³⁾ muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 808/2003, ⁽⁴⁾ on sätestatud loomade ja inimeste tervishoiu eeskirjad muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste kogumiseks, transpordiks, ladustamiseks, käitlemiseks, töötlemiseks ja kasutamiseks või kõrvaldamiseks, sealhulgas ka nende turule viimiseks ning teatavatel erijuhtudel ekspordiks ja transiidiks. Määruse (EÜ) nr 999/2001 XI lisas sätestatud seesuguste toodete eemaldamise ja kõrvaldamise erieeskirjad tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.

(9) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 999/2001 vastavalt muuta.

(10) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 999/2001 III ja XI lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2003.

⁽¹⁾ EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 152, 20.6.2003, lk 8.

⁽³⁾ EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 117, 13.5.2003, lk 1.

Määruse (EÜ) nr 999/2001 XI lisa A osa punkti 1 alapunkti a alapunkti ii uut sätet, mis on sätestatud käesoleva määruse lisa punktis 2, kohaldatakse pärast 1. oktoobrit 2003 tapetud loomade suhtes.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 27. juuni 2003

Komisjoni nimel
komisjoni liige
David BYRNE

LISA

III ja XI lisa muudetakse järgmiselt.

1. III lisa asendatakse järgmisega:

“III LISA

SEIRESÜSTEEM

A PEATÜKK

I. VEISTE SEIRE

1. Üldine

Veiste seire viiakse läbi kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3.1 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetoditega.

2. Inimtoiduks tapetud loomade seire

2.1. Kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid,

— kelle suhtes kohaldatakse “spetsiaalset hädatapmist”, nagu on määratletud nõukogu direktiivi 64/433/EMÜ⁽¹⁾ artikli 2 punktis n, või

— kes tapetakse kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatüki punkti 28 alapunktiga c, välja arvatud haiguse kliiniliste tunnusteta loomad, kes tapetakse haiguse likvideerimise programmi raames,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

2.2. Kõiki üle 30 kuu vanuseid veiseid,

— kes tapetakse inimtoiduks või

— kes tapetakse haiguse likvideerimise programmi raames vastavalt direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatüki punkti 28 alapunktile c, kuid kellel ei esine haiguse kliinilisi tunnuseid,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

2.3. Erandina punktist 2.2 ja võttes arvesse oma territooriumil sündinud, kasvanud ja tapetud veiseid, võib Rootsi teha otsuse kontrollida ainult juhuslikku valimit. Valim peab koosnema vähemalt 10 000 loomast aastas.

3. Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire

3.1. Kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid, kes on surnud või tapetud, kuid kes ei ole:

— tapetud hävitamiseks vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 716/96,⁽²⁾

— tapetud epideemia, näiteks suu- ja sõrataudi raames,

— tapetud inimtoiduks,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

3.2. Liikmesriigid võivad otsustada teha erandi punkti 3.1 sätetest kõrvalistes madala loomkoormusega piirkondades, kus ei ole korraldatud surnud loomade kokkukogumist. Liikmesriigid, kes seda erandit kasutavad, teavitavad sellest komisjoni ja esitavad erandiga hõlmatud piirkondade loetelu. See erand ei tohi hõlmata üle 10 % liikmesriigi veiste populatsioonist.

4. Vastavalt määrusele (EÜ) nr 716/96 hävitamiseks ostetud loomade seire

4.1. Kõiki hädatapmise käigus tapetud ning tapaeelse kontrolli käigus kindlakstehtud haigeid loomi kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

4.2. Kõiki üle 42 kuu vanuseid loomi, kes on sündinud pärast 1. augustit 1996, kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

4.3. Igal aastal kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes punktidega 4.1 ja 4.2 hõlmatud loomade vähemalt 10 000 looma suurust juhuslikku valimit.

⁽¹⁾ EÜT 121, 29.7.1964, lk 2012/64.

⁽²⁾ EÜT L 99, 20.4.1996, lk 14.

5. Muude loomade seire

Lisaks punktides 2–4 osutatud kontrollidele võivad liikmesriigid vabatahtlikult otsustada kontrollida teisi oma territooriumil olevaid veiseid, eelkõige neid, kes on pärit riikidest, kus esineb algupärast veiste spongiooset entsefalopaatiat, kui need on söönud võimalikku nakatatud sööta või kui need on sündinud veiste spongioosse entsefalopaatiaga nakatunud emasloomal või on pärit selliselt emasloomalt.

6. Kontrollidele järgnevad meetmed

- 6.1. Kui inimtoiduks tapetud loom on valitud kontrollimiseks veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes, ei kanta direktiivi 64/433/EMÜ I lisa XI peatükis sätestatud tervisemärki looma rümbale enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.
- 6.2. Liikmesriigid võivad teha erandi punkti 6.1 sätetest, kui tapamajas kasutatakse ametlikku süsteemi, millega tagatakse, et mitte mingid tervisemärki kandvate kontrollitud loomade osad ei välju tapamajast enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.
- 6.3. Kõik veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes kontrollitavate loomade osad, sealhulgas nahk, jäävad kuni kiirtesti negatiivsete tulemuste saamiseni ametliku kontrolli alla, välja arvatud juhul, kui need hävitatakse kooskõlas V lisa punktiga 3 või 4.
- 6.4. Positiivse kiirtesti tulemuse saanud loomade kõik osad, sealhulgas nahk, hävitatakse kooskõlas V lisa punktiga 3 või 4, välja arvatud B peatüki III osas sätestatud registri jaoks säilitatav materjal.
- 6.5. Kui inimtoiduks ettenähtud looma kiirtesti tulemus on positiivne, hävitatakse kooskõlas punktiga 6.4 lisaks sellele rümbale ka vähemalt üks sellele rümbale tapmisliinil vahetult eelnenud ja kaks sellele vahetult järgnenud rümpa.
- 6.6. Liikmesriigid võivad punkti 6.5 sätetest kõrvale kalduda juhul, kui tapamajas kasutatakse süsteemi rümpadevahelise nakatumise vältimiseks.

II. LAMMASTE JA KITSEDE SEIRE

1. Üldine

Lammaste ja kitsede seire viiakse läbi kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetoditega.

2. Inimtoiduks tapetud loomade seire

Üle 18 kuu vanuseid või rohkem kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga inimtoiduks tapetud loomi kontrollitakse kooskõlas tabelis toodud valimi suurusega. Valim on esindav iga piirkonna ja hooaja puhul. Valimi valikul välditakse rühmade ülesindatust päritolu, liiki, vanust, tõugu, tootmistüüpi või mis tahes muud omadust silmas pidades. Loomade vanus määratakse hammastiku, ilmsete suguküpsust näitavate märkide või muu usaldusväärse teabe põhjal. Võimaluse korral välditakse samast karjast mitme proovi võtmist.

Liikmesriik	Valimi väikseim aastamaht Tapetud loomad (1)
Belgia	3 750
Taani	3 000
Saksamaa	60 000
Kreeka	60 000
Hispaania	60 000
Prantsusmaa	60 000
Iirimaa	60 000
Itaalia	60 000
Luksemburg	250
Madalmaad	39 000

Liikmesriik	Valimi väikseim aastamaht Tapetud loomad (1)
Austria	8 200
Portugal	22 500
Soome	1 900
Rootsi	5 250
Ühendkuningriik	60 000

(1) Valimimaht on arvatud nii, et tuvastada tapetud loomade hulgas esinemissagedus 0,005 % usaldusnivooga 95 % liikmesriikides, kus tapetakse palju täiskasvanud lambaid. Liikmesriikides, kus tapetakse vähem täiskasvanud lambaid, on valimimahuks 25 % 2000. aastal tapetud uttede hinnangulisest või registreeritud arvust.

Liikmesriik võib kontrollida väiksemat arvu loomi, kui tabelis näidatud, kui viimase ametliku tapmisstatistika kohaselt on see arv võrdne 25 %ga liikmesriigis igal aastal tapetavate uttede arvust.

3. Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire

Üle 18 kuu vanuseid või rohkem kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga loomi, kes on surnud või tapetud, kuid keda:

- ei ole tapetud haiguse likvideerimise programmi raames,
- ei ole tapetud inimtoiduks,

kontrollitakse kooskõlas tabelis toodud valimi suurusega. Valim on esindav iga piirkonna ja hooaja puhul. Valimi valikul välditakse rühmade ülesindatust päritolu, liiki, vanust, tõugu, tootmistüüpi või mis tahes muud omadust silmas pidades. Looma vanus määratakse hammastiku, ilmsete suguküpsust näitavate märkide või muu usaldusväärse teabe põhjal. Võimaluse korral välditakse samast karjast mitme proovi võtmist.

Liikmesriigid võivad otsustada proovi mitte võtta kõrvalistes madala loomkoormusega piirkondades, kus ei ole korraldatud surnud loomade kokkukogumist. Liikmesriigid, kes seda erandit kasutavad, teavitavad sellest komisjoni ja esitavad erandiga hõlmatud piirkondade loetelu. See erand ei tohi hõlmata üle 10 % liikmesriigi lammaste ja kitsede populatsioonist.

Liikmesriik	Valimi väikseim aastamaht Surnud loomad (1)
Belgia	450
Taani	400
Saksamaa	6 000
Kreeka	6 000
Hispaania	6 000
Prantsusmaa	6 000
Iirimaa	6 000
Itaalia	6 000
Luksemburg	30
Madalmaad	5 000
Austria	1 100
Portugal	6 000
Soome	250
Rootsi	800
Ühendkuningriik	6 000

(1) Valimimaht on arvatud nii, et tuvastada surnud loomade hulgas esinemissagedus 0,05 % usaldusnivooga 95 % liikmesriikides, kus on suur lammaste populatsioon. Väikesema lammaste populatsiooniga liikmesriikides on valimimahuks 50 % surnud loomade hinnangulisest arvust (hinnanguline suremus 1 %).

4. Nakatunud karjade seire

Üle 12 kuu vanuseid või igemest väljunud jäävlõikehambaga loomi, kes on tapetud VII lisa punkti 2 alapunkti b alapunktide i või ii või punkti 2 alapunkti c sätete kohaselt, kontrollitakse alates 1. oktoobrist 2003 lihtsa juhusliku valimi alusel vastavalt tabelis näidatud valimi suurusele.

Üle 12 kuu vanuste tapetud loomade arv karjas	Minimaalne valim (!)
Kuni 70	Kõik kõlblikud loomad
80	68
90	73
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 või rohkem	150

(!) Valimimaht arvutatakse nii, et 95 % tõenäosusega oleks vähemalt üks positiivne loom, kui haiguse esinemissagedus kontrollitavas populatsioonis on vähemalt 2 %.

5. Muude loomade seire

Lisaks punktides 2, 3 ja 4 sätestatud seireprogrammidele võivad liikmesriigid vabatahtlikult korraldada teiste loomade, eelkõige järgmiste loomade seiret:

- piima tootmiseks ettenähtud loomad,
- loomad, kes on pärit algupärase transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga riikidest,
- loomad, kes võivad olla söönud nakatunud sööta,
- transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga nakatunud emasloomadel sündinud või nendelt pärit loomad,
- transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga nakatunud karjast pärit loomad.

6. Lammaste ja kitsede kontrollimisele järgnevad meetmed

- 6.1. Kui inimtoiduks tapetud loom on valitud kontrollimiseks veiste transmissiivse spongioosse entsefalopaatia suhtes, ei kanta direktiivi 64/433/EMÜ I lisa XI peatükis sätestatud tervisemärki looma rümbale enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.
- 6.2. Liikmesriigid võivad teha erandi punkti 6.1 sätetest, kui tapamajas kasutatakse ametlikku süsteemi, millega tagatakse, et mitte mingid tervisemärki kandvate kontrollitud loomade osad ei välju tapamajast enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.
- 6.3. Kõik kontrollitavate loomade osad, sealhulgas nahk, jäävad kuni kiirtesti negatiivsete tulemuste saamiseni ametliku kontrolli alla, välja arvatud juhul, kui need hävitatakse kooskõlas V lisa punktiga 3 või 4.
- 6.4. Kõik kiirtesti positiivse tulemuse saanud looma osad, sealhulgas nahk, hävitatakse kooskõlas V lisa punktiga 3 või 4, välja arvatud B peatüki III osas sätestatud registri jaoks säilitatav materjal.

7. Genotüübi määramine

- 7.1. Prioonvalgu genotüüp määratakse kindlaks igal lammaste positiivse transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhul. Resistentsetes genotüüpides (lamba genotüübid, mille mõlema alleeli 136. koodon kodeerib alaniini, mõlema alleeli 154. koodon kodeerib arginiini ja mõlema alleeli 171. koodon kodeerib arginiini) leitud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtudest teatatakse viivitamata komisjonile. Võimaluse korral esitatakse sellised juhud tüve määramiseks. Kui selliste juhtude tüve määramine ei ole võimalik, kohaldatakse päritolukarja või teiste karjade suhtes, kus loom on olnud, põhjalikku seiret, et leida tüve määramiseks teisi transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhte.
- 7.2. Lisaks loomadele, kelle genotüüp on punkti 7.1 sätete alusel kindlaks määratud, määratakse kindlaks prioonvalgu genotüüp A peatüki II jao punkti 2 sätete alusel kontrollitud lammaste juhuslikus osavalimis. Osavalim peab esindama vähemalt ühte protsenti iga liikmesriigi koondvalimist ja see peab liikmesriigi kohta olema vähemalt 100 looma. Erandina sellest võivad liikmesriigid otsustada määrata genotüüp sama vanusega ja sama suurel arvul elusloomadel.

III. MUUDE LOOMALIIKIDE SEIRE

Liikmesriigid võivad vabatahtlikult läbi viia TSE seiret muude loomaliikide kui veiste, lammaste ja kitsede suhtes.

B PEATÜKK

I. LIIKMESRIIKIDE ARUANNETES ESITATAV TEAVE

1. Võimalike juhtude arv kooskõlas artikli 12 lõikega 1 liikumispirangutega hõlmatud loomaliikide kohta.
2. Võimalike juhtude arv kooskõlas artikli 12 lõikega 2 laboratoorsete uuringutega hõlmatud loomaliikide kohta ja uuringute tulemused.
3. Nende karjade arv, mille puhul on lammaste ja kitsede võimalikest juhtudest teatatud ja neid uuritud kooskõlas artikli 12 lõigetega 1 ja 2.
4. A peatüki I jao punktides 3 ja 4 osutatud alarühma hinnanguline suurus.
5. A peatüki I jao punktides 2–5 osutatud alarühmades kontrollitud veiste arv, proovi võtmise meetod ja uuringute tulemused.
6. A peatüki II jao punktides 2 ja 3 osutatud proovivõtuks valitud alarühmade hinnanguline suurus.
7. A peatüki II jao punktides 2–5 osutatud alarühmades kontrollitud lammaste ja kitsede ning karjade arv, proovivõtumeetod ja uuringute tulemused.
8. Veiste spongioosse entsefalopaatia ja skreipi positiivsete juhtude arv, vanuseline ja geograafiline jagunemine. Veiste spongioosse entsefalopaatia ja skreipi positiivsete juhtude päritoluriik, kui see ei ole aruandev riik. Positiivse skreipi tulemusega karjade arv ja geograafiline jagunemine. Igal veiste spongioosse entsefalopaatia juhul looma sünniaasta ja võimaluse korral sünnikuu.
9. Muudel loomadel kui veistel, lammastel ja kitsedel tuvastatud positiivsed transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhud.
10. Genotüüp ja võimaluse korral tõug iga looma puhul, kellelt on võetud proovid A peatüki II osa punktides 7.1 ja 7.2 osutatud alarühma raames.

II. KOMISJONI KOKKUVÖTTES ESITATAV TEAVE

Kokkuvõtte esitatakse tabelina, mis hõlmab iga liikmesriigi puhul vähemalt I osas osutatud teavet.

III. REGISTRID

1. Pädev asutus säilitab seitse aastat registreid, mis hõlmavad:
 - artikli 12 lõikes 1 osutatud liikumispirangutega hõlmatud loomade arvu ja liiki,
 - artikli 12 lõikes 1 osutatud kliiniliste ja epidemioloogiliste uuringute arvu ja tulemusi,
 - artikli 12 lõikes 2 osutatud laboratoorsete uuringute arvu ja tulemusi,

- A peatükis osutatud seireprogrammide raames proovivõtuga hõlmatud loomade arvu, tunnuseid ja päritolu ning võimaluse korral vanust, tõugu ja anamnestilisi andmeid,
 - lammaste positiivse transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtude prioonivalgu genotüüpi.
2. Uurimislaboratoorium hoiab seitsme aasta jooksul alles kõik katsedokumendid, eelkõige laboripäevikud, ning vajaduse korral parafiiniblokid ja immunoblotanalüüsi fotod.”

2. XI lisa A osa asendatakse järgmisega:

“XI LISA

ARTIKLITES 22 JA 23 OSUTATUD ÜLEMINEKUMEETMED

A. Määratletud riskiteguriga materjal, lihamass ja tapmisviisid

1. a) Määratletud riskiteguriga materjalina käsitatakse järgmisi kudesid:
- i) üle 12 kuu vanuste veiste kolju, välja arvatud alalõug, kaasa arvatud aju ja silmad; selgroog, välja arvatud sabalülid, nimmelülid ja ristluu ristjätke ja ristluutuüb, kuid kaasa arvatud spinaalganglion ja seljaaju; ja igas vanuses veiste mandlid, sooled kaksteistsõrmikust kuni pärasoole ja soolekinnistini;
 - ii) üle 12 kuu vanuste või igemest väljunud jäävlõikehambaga lammaste ja kitsede kolju, sealhulgas aju ja silmad, mandlid ja seljaaju ning igas vanuses lammaste ja kitsede põrn ja niudesool.
- Veiste selgroo eemaldamiseks eespool kehtestatud vanust võib kohandada käesoleva määruse muutmise teel, võttes aluseks III lisa A peatüki I osas kehtestatud BSE seire tulemuste alusel määratava BSE esinemise statistilise tõenäosuse ühenduse veistepopulatsiooni vastavates vanuserühmades.
- b) Lisaks punktis a loetletud määratletud riskiteguriga materjalile tuleb Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriis ning Portugalis (välja arvatud Assooride autonoomne piirkond) käsitada määratletud riskiteguriga materjalina järgmisi kudesid: kogu pea, välja arvatud keel, sealhulgas aju, silmad ja kolmiknärv; üle kuue kuu vanuste veiste harknääre, põrn ja seljaaju.
2. Erandina punkti 1 alapunkti a alapunktist i võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras teha otsuse võimaldada selgroo ja spinaalganglioni kasutamist veiste puhul,
- a) kes on sündinud, kasvatatud ja tapetud liikmesriikides, mille puhul on teaduslikus hinnangus kinnitatud, et BSE esinemine koduveistel on väga ebatõenäoline või ebatõenäoline, kuid mitte välistatud, või
 - b) kes on sündinud pärast imetajatel pärit valgu mäletsejalistele söötmise keelu jõustumise kuupäeva liikmesriikides, mis on teatanud BSE esinemisest koduloomadel või mille puhul on teaduslikus hinnangus kinnitatud, et BSE esinemine koduveistel on tõenäoline.

Seda erandit võib eelnevalt esitatud ja hinnatud tõendite põhjal kohaldada Ühendkuningriigi, Portugali ja Rootsi puhul. Teised liikmesriigid võivad nimetatud erandit kohaldada juhul, kui nad esitavad komisjonile vastavalt punkti a või b kohta vaieldamatud tõendid.

Liikmesriigid, mille puhul kohaldatakse nimetatud erandit, tagavad lisaks III lisa A peatüki I osas sätestatud tingimustele, et üht X lisa C peatüki punktis 4 loetletud heakskiidetud kiirtesti kohaldatakse kõikide üle 30 kuu vanuste veiste puhul:

- i) kes on surnud põllumajandusettevõttes või vedamisel, kuid keda ei ole tapetud inimtoiduks, välja arvatud need surnud loomad, kes asuvad liikmesriikide nendes kõrvalistes väikse loomkoormusega piirkondades, kus BSE esinemine on ebatõenäoline;
- ii) kes on tapetud inimtoiduks.

Seda erandit ei lubata Ühendkuningriigist või Portugalist (välja arvatud Assooride autonoomne piirkond) pärit üle 30 kuu vanuste veiste selgroo ja spinaalganglioni kasutamise võimaldamiseks.

Komisjoni eksperdid võivad läbi viia kohapealseid kontrollid, et kooskõlas artikliga 21 kontrollida esitatud tõendusmaterjale.

3. Veiste, lammaste ega kitsede luid ei kasutata lihamassi valmistamiseks.

4. Inimeste või loomade toiduks ettenähtud veiseid, lambaid või kitsi ei vigastata koljuõõnde viidava vardakujulise instrumendiga pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist.
5. Määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse:
 - a) tapamajades või vajaduse korral muudes tapmiskohtades;
 - b) lihalõikuseettevõtetes veiste selgroo puhul;
 - c) vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002⁽¹⁾ artiklis 10 viidatud vaheettevõtetes või määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 23 lõike 2 punkti c alapunktide iv, vi ja vii kohaselt heakskiidetud ja registreeritud kasutajate tööruumides ja kogumiskeskustes.

Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1774/2002 artikli 23 lõike 2 punktiga d ei kohaldata eespool sätestatud raipetoiduliste lindude 1. kategooria söödamaterjali suhtes.

6. Igas vanuses inimtoiduks või loomasöödaks ettenähtud veiste keeled lõigatakse tapamajas baasihüoidluu keelejätke suhtes rostraalselt ristlõikega läbi.
7. Üle 12 kuu vanuste veiste pealiha lõigatakse tapamajades kooskõlas pädeva asutuse heakskiidetud kontrollisüsteemiga, et vältida pealiha võimalikku nakatumist kesknärvisüsteemikudede kaudu. See süsteem hõlmab vähemalt järgmisi norme:
 - lõikus peab toimuma selleks ettenähtud kohas, mis on tapmisliini ülejäänud osadest füüsiliselt eraldatud,
 - kui pead eemaldatakse konveierilt või konksudelt enne pealiha lõikamist, tuleb otsmiku laskemulk ja suur mulk sulgeda mitteläbilaskva ja vastupidava punniga. Kui ajutüvest võetakse veiste spongioosse entsefalopaatia tuvastamiseks laboratoorseks kontrolliks proov, tuleb suur mulk viivitamata pärast proovi võtmist sulgeda.
 - pealiha ei lõigata peadelt, millel silmad on vahetult enne või pärast tapmist viga saanud või hävinud või mis on muul kombel kahjustatud nii, et pea võib olla nakatunud kesknärvisüsteemikudede kaudu,
 - pealiha ei lõigata peadelt, mis ei ole teise taande nõuete kohaselt korralikult suletud,
 - ilma et see piiraks üldiste hügieenieeskirjade kohaldamist, tuleb kehtestada spetsiaalsed tööjuhised, et vältida pealiha lõikamise ajal selle nakatumist, eriti juhul, kui teises taandes osutatud punn on kadunud või silmi on töö käigus vigastatud,
 - tuleb koostada proovivõtupea, milles kasutatakse kesknärvisüsteemikudesid tuvastavat asjakohast laboratoorset kontrolli, et jälgida nakatumise vähendamiseks sätestatud meetmete nõuetekohast rakendamist.
8. Erandina punkti 7 nõuetest võivad liikmesriigid otsustada tapamajas rakendada veisepealiha lõikamiseks alternatiivset kontrollisüsteemi, mis samavõrd vähendab pealiha kesknärvisüsteemikudede kaudu nakatumise määra. Tuleb koostada proovivõtupea, milles kasutatakse kesknärvisüsteemikudesid tuvastavaid asjakohaseid laboratoorseid kontrolle, et vältida nakatumise vähendamiseks sätestatud meetmete nõuetekohase rakendamise järele. Seda erandit kasutavad liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele oma kontrollisüsteemidest ja proovivõtu tulemustest alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee raames.
9. Punktide 7 ja 8 sätteid ei kohaldata keele lõikamisele punktis 6 sätestatud korras ega põseliha lõikamisele tapamajas, kui seda tehakse ilma veise pead konveierilt või konksudelt eemaldamata.
10. Erandina punktide 5 ja 7 võivad liikmesriigid otsustada, et lubatud on:
 - a) lammaste ja kitsede selgroo eemaldamine spetsiaalselt selleks eesmärgiks volitatud lihalõikuseettevõtetes;
 - b) selgroo eemaldamine rümbast või rümba osadest selleks spetsiaalselt volitatud, kontrollitud ja registreeritud lihamüügiettevõtetes;
 - c) veisepealiha lõikamine selleks spetsiaalselt volitatud lihalõikuseettevõtetes kooskõlas järgmiste sätetega:
 - veiste peade transportimisel spetsiaalselt pealiha lõikamiseks volitatud lihalõikuseettevõttesse tuleb täita järgmisi nõudeid:
 - pead peavad ladustamise ja tapamajast spetsiaalselt volitatud lihalõikuseettevõttesse transportimise ajal olema riputatud tugiraamile,

(¹) EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1.

- otsmiku laskemulk ja suur mulk peavad enne konveierilt või konksudelt tugiraamile viimist olema mitteläbilaskva ja vastupidava punniga nõuetekohaselt suletud. Kui ajutüvest võetakse veiste spongioosse entsefaliidi tuvastamiseks laboratoorseks kontrolliks proov, tuleb suur mulk viivitamata pärast proovi võtmist sulgeda,
- päid, mis ei ole teise taande nõuete kohaselt korralikult suletud, millel silmad on vahetult enne või pärast tapmist viga saanud või hävinud või mis on muidu kahjustatud nii, et tulemuseks võib olla pealiha kesknärvisüsteemikude kaudu nakatumine, spetsiaalselt volitatud lihalõikusettevõtetesse ei transpordita,
- tuleb koostada proovivõtuplaan, milles kasutatakse kesknärvisüsteemikudesid tuvastavaid asjakohaseid laboratoorseid kontrole, et valvata nakatumise vähendamiseks sätestatud meetmete nõuetekohase rakendamise järele;

veisepealiha lõikamine selleks spetsiaalselt volitatud lihalõikusettevõtetes peab toimuma kooskõlas pädeva asutuse heakskiidetud kontrollisüsteemiga, et vältida pealiha võimalikku nakatumist. See süsteem hõlmab vähemalt järgmist:

- enne pealiha lõikuse algust kontrollitakse visuaalselt kõigi peade märke nakatumisest või kahjustustest ja aukude nõuetekohast suletust,
- pealiha ei lõigata peadelt, mis ei ole nõuetekohaselt suletud, millel silmad on vigastatud või mis on muidu kahjustatud nii, et selle tulemuseks võib olla pealiha nakatumine kesknärvisüsteemikude kaudu. Kui kahtlustatakse nakkuse saamist sellistelt peadelt, ei lõigata pealiha üheltki pealt,
- ilma et see piiraks üldiste hügieenieeskirjade kohaldamist, tuleb kehtestada spetsiaalsed tööjuhised, et vältida pealiha nakatumist transportimise ja lihalõikamise ajal, eelkõige juhul, kui punn on kadunud või silmad on töö käigus kahjustada saanud,
- tuleb koostada proovivõtuplaan, milles kasutatakse kesknärvisüsteemikudesid tuvastavaid asjakohaseid laboratoorseid kontrole, et valvata nakatumise vähendamiseks sätestatud meetmete nõuetekohase rakendamise järele.

11. Igasugune määratletud riskiteguriga materjal tähistatakse värvainega või märgistatakse vajaduse korral kohe eemaldamise ajal ja kõrvaldatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1774/2002 sätetega, eriti selle artikli 4 lõikega 2.
12. Liikmesriigid viivad läbi tihedaid ametlikke kontrole, et valvata käesoleva osa nõuetekohase kohaldamise järele ja tagada meetmete võtmine nakatumise vältimiseks eelkõige tapamajades, lihalõikusettevõtetes või mujal, kus toimub määratletud riskiteguriga materjali eemaldamine, näiteks lihamüügiettevõtetes või punkti 5 alapunktis c osutatud ettevõtetes.

Liikmesriigid seavad eelkõige sisse süsteemi, millega tagatakse ja kontrollitakse, et:

- a) määratletud riskiteguriga materjali, mida kasutatakse artikli 1 lõike 2 ja määruse (EÜ) nr 1774/2002 kohaselt lubatud eesmärkidel, kasutatakse üksnes neil eesmärkidel;
- b) määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1774/2002.

13. Liikmesriigid võivad teha otsuse lubada määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade või rümpade saatmist teise liikmesriiki, kui see liikmesriik on nõustunud seda materjali vastu võtma ning tunnustab sellise veo suhtes kohaldatavaid eritingimusi.

Rümpasid, poolrümpasid või maksimaalselt kolmeks osaks lõigatud poolrümpasid ning veerandeid, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali kui selgroog, sealhulgas spinaalganglion, võib liikmesriiki importida või teise liikmesriiki saata ilma kõnealuse liikmesriigi eelneva nõusolekuta.

14. Kehtestatakse süsteem, millega kontrollitakse seljaaju eemaldamist punkti 1 alapunkti a alapunktis i määratletud korras. See süsteem hõlmab vähemalt järgmisi meetmeid:
 - a) kui selgroo eemaldamine ei ole nõutav, identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiste rümpad või rümba osad määruses (EÜ) nr 1760/2000 osutatud märgisele kantava sinise triibuga;
 - b) direktiivi 64/433/EMÜ artikli 3 lõike 1 A osa punkti f alapunktis ii osutatud äridokumenti või vajaduse korral komisjoni otsuse 93/13/EMÜ⁽¹⁾ artikli 1 lõikes 2 osutatud dokumenti märgitakse täpselt selle veise rümba või rümba osa number, millest tuleb selgroog eemaldada, ja selle number, millest ei tule;
 - c) lihamüügiettevõtted hoiavad vähemalt ühe aasta jooksul alles punktis b osutatud äridokumendid.

(1) EÜT L 9, 15.1.1993, lk 3.

15. a) Ühendusse importimisel kohaldatakse punktis b sätestatud tingimusi järgmiste loomsete saaduste puhul:

- punkti 1 alapunktis a osutatud määratletud riskiteguriga materjal,
- värske liha: direktiivis 64/433/EMÜ määratletud liha,
- hakkliha ja lihavalmistised: direktiivis 94/65/EÜ ⁽¹⁾ määratletud hakkliha ja lihavalmistised,
- lihatooted: direktiivis 77/99/EMÜ ⁽²⁾ määratletud lihatooted,
- muud loomsed saadused: direktiivis 77/99/EMÜ määratletud muud loomsed saadused,
- määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud sulatatud rasv,
- direktiivis 92/118/EMÜ ja määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud želatiin,
- määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud lemmikloomatoit,
- määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud veretooted,
- määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud töödeldud loomne valk,
- määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud luud ja nendest valmistatud tooted,
- määruses (EÜ) nr 1774/2002 osutatud 3. kategooria materjal.

Viited loomsetele saadustele tähistavad käesolevas punktis loetletud loomseid saadusi ega hõlma muid tooteid, mis sisaldavad loomseid saadusi või on nendest saadud.

b) Kui kolmandatest riikidest või nende osadest imporditakse ühendusse eespool nimetatud loomseid saadusi, mis sisaldavad veistelt, lammastelt või kitsedelt saadud materjali, tuleb veterinaarsertifikaatidele lisada tootjariigi pädeva asutuse allkirjastatud kinnitus, mis on sõnastatud järgmiselt:

“Toode ei sisalda järgmist materjali ega ole saadud järgmisest materjalist:

kas (*)

määruse (EÜ) nr 999/2001 XI lisa A osas osutatud määratletud riskiteguriga materjali, mis on toodetud pärast 31. märtsi 2001, ega veistest, lammastest või kitsedest saadud lihamassi, mis on toodetud pärast 31. märtsi 2001. Pärast 31. märtsi 2001 ei ole veiseid, lambaid ja kitsi, millest see saadus on saadud, tuimastatud ega tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava vardakujulise instrumendiga.

Rümbad, poolrümbad ja veerandrümbad võivad importimisel olla selgrooga;

või ⁽³⁾

veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud materjali, välja arvatud nendelt loomadelt, mis on sündinud, kasvatatud ja tapetud järgmistes riikides:

- Argentina
- Austraalia
- Botswana
- Brasiilia
- Costa Rica
- El Salvador
- Island
- Namiibia
- Nicaragua
- Panama
- Paraguay
- Singapur
- Svaasimaa
- Tšiili
- Uruguay
- Uus-Meremaa
- Vanuatu.”

⁽¹⁾ Nõukogu 14. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/65/EÜ, milles sätestatakse hakkliha ja lihavalmististe tootmise ja turuleviimise nõuded (EÜT L 368, 31.12.1994, lk 10).

⁽²⁾ Nõukogu 21. detsembri 1976. aasta direktiiv 77/99/EMÜ ühendusesisest lihatoodetega kauplemist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta (EÜT L 26, 31.1.1977, lk 85). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 97/76/EÜ (EÜT L 10, 16.1.1998, lk 25).

^(*) Mittevajalik maha tõmmata.

⁽³⁾ EÜT 121, 29.7.1964, lk 2012/64.